

Dej románu sa odohráva v Nitre („v meste pod viničným vrchom“) v roku 1941, v čase, keď sa aj na Slovensku šíri fašizmus a rasová nenávisť: „Bolo to hnedé, čierne, hnilo to, šíriло pach nevetranej krypty a na čele malo vypálený znak hákového kríža.“

Na predmestí Nitry, na Námestí svätej Alžbety, bývajú najmä chudobní, menej majetní obyvatelia, medzi nimi i mnoho Židov. Tu bývajú i hlavné postavy románu – Igor, Eva, Samko, Maxi, holič Flórik, obuvník Maguš a Žltý Dodo.

Igor Hamar je osemnásťročný chudobný chlapec. Otca stratil už pred rokmi. Jeho matka je ťažko chorá, má rakovinu. Trápi ju kruté bolesti, život je pre ňu už iba utrpením. Igor sa živí rôznymi príležitostnými prácami. (Nemohol dokončiť ani školu, po otcovej smrti musel odísť z gymnázia.)

Eva Weimannová je Židovka, jej otec Samko (Samuel) rozváža spolu so spoločníkom Maxim uhlie (Samko vlastní voz a Maxi kone). Samko šetrí, aby mohol odkúpiť od Maxiho kone, pretože sa chce osamostatniť.

Igor a Eva sa majú radi. Stretávajú sa po večeroch vo veži kostola svätej Alžbety. V tom čase vyjde nariadenie, že každý Žid musí nosiť žltú Dávidovu hviezdu. Eva má strach, veľmi sa bojí. Igor jej nechce dovoliť, aby nosila hviezdu. Nevie pochopiť, prečo by sa Židia mali značkovať ako nejaké kone.

Ani samotní Židia nechápu – nechcú chápať – aké nebezpečenstvo na nich číha. Mnohí ešte dúfajú, iní iba odovzdane čakajú na svoj osud.

Múdry Maxi (Maximilián Schlesinger) však pochopí, aký tragický koniec čaká všetkých Židov. Strach z budúcnosti sa snaží prekonať vzburou a čiernym humorom. Šesťcípú hviezdu si prišije nie na hrud, ale na chrbát. A hoci predtým nechodil do mestského parku, teraz tam začne chodiť – práve preto, lebo je tam nápis „Psom a Židom je vstup do parku zakázaný!“ (pozri úryvok).

Samko neberie vážne Maxiho reči, stará sa iba o rodinu a o prácu, je pedantný, vždy upravený, aj šesťcípú hviezdu si starostlivo prišije podľa príkazu.

Holič Ján Flórik, keď vidí, ako bohatní gardisti-arizátori, predá svoje holičstvo a stane sa gardistom. Jeho cieľom je získať židovský majetok a kúpiť si krásny salón na hlavnej ulici. Vstúpi do HSES a dá si ušit čiernu gardistickú uniformu. „Pracuje“ na sekretariáte strany ako politický referent. Je stále sebavedomejší, nevádi mu, že mnohí sa z neho a z jeho uniformy vysmieávajú, odplývajú si, keď hovidia. Zoznami sa s ďalšími gardistami, napr. s „bratom“ Hasom. Haso je na rozdiel od Flórika gardistom z presvedčenia, považuje sa za dobrého slovenského národovca. Flórik prisľúbi pomoc bohatému židovskému kožušníkovi Helderovi. Dohodnú sa, že Flórik pomôže jemu, jeho žene a malému synovi dostať sa za hranice.

Do mesta majú prísť Nemci. Gardisti sa pripravujú na „riešenie židovskej otázky“. Najmú si udavačov, ktorých úlohou je spísať zoznam tých Židov, ktorí nenesia hviezdy. Jedným z udavačov je aj Žltý Dodo, bezcharakterný zlodejčiek a povaľač z Námestia svätej Alžbety. Za každého udaného Žida dostane sto korún. Tajomník strany mu naznačí, aby zbytočne nechodil po meste, veď aj tak všetci Židia nosia hviezdy. Očakáva od Doda, aby do zoznamu zapísal najmä bohatých Židov (niektoré mená mu sám nadiktuje).

Igor sa začína báť o Evu. Obuvník Maguš mu poradí, aby dal Evu prekrstiť a oženil sa s ňou. Farár najprv váha, ale potom súhlasí. Pýta si však za to desaťtisíc korún. Evin otec, Samko, odmietne mladým dať peniaze, povie Igorovi, že Eva sa ako Židovka narodila a Židovkou aj zostane. On potrebuje našetrené peniaze, aby mohol odkúpiť od Maxiho kone. Keď sa to Maxi dozvie, hrozne sa nahnevá na svojho priateľa. Predá mu kone a dá Igorovi sumu, ktorú požadoval farár. Za zvyšok peňazí mu má Samko každý deň doniesť liter rumu a nejaké jedlo. Igor sa ponáhľa za farárom, ale ten mu už nechce vystaviť dokument. Bojí sa, situácia je stále vážnejšia.

Igor si odvedie Evu domov, myslí si, že tam bude vo väčšom bezpečí. Eva sa stará o Igorovu chorú matku až do jej posledných chvíľ. Na jej pohreb prídu mnohí obyvatelia Námestia svätej Alžbety, väčšinou Židia. Na spiatocnej ceste ich napadnú podnapití študenti, ktorých vedú gardisti. Maxi, pre ktorého ich napadli, predpovedá, že čoskoro si po nich prídu.

Zúfalému Igorovi poradí obuvník Maguš, aby odišiel s Evou do hôr, kde je jeho brat horárom. Už je však neskoro. Ešte v ten deň začnú Nemci za pomoci gardistov odvádzať Židov. Gardistom velí Flórik a Haso. Haso sa necíti dobre na tejto polovačke na ľudí, Flórik je však o to sebavedomejší. Vyberá Židov, ktorých majú odviesť. Je medzi nimi aj Eva, ktorá sa nemohla ani rozlúčiť s Igorom. K tým, ktorých